

**PROTOKÓŁ
KONTROLI PROBLEMOWEJ**

**przeprowadzonej w dniu 26 września 2012r.
w Ośrodku Pomocy Społecznej w Pszczewie
ul. Zamkowa 20
66-330 Pszczew**

Działając na podstawie art.22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. z 2009r. Dz.U.Nr 175, poz. 1362 z późn.zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U.Nr 61, poz.543 ze zmianami);

Zespół kontrolny w składzie:

1. **Ewelina Tomaszewska** - Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 334-1/2012 z dnia 17 września 2012 r. - *przewodniczący zespołu kontrolnego*;
2. **Krzysztof Frisoli** – Starszy Inspektor w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 334-2/2012 z dnia 17 września 2012 r.,
3. **Tomasz Nowicki** –Inspektor Wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp., posiadający upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 334-3/2012 z dnia 17 września 2012 r.,

[Dowód: akta kontroli str.1-6]

przeprowadził w dniu 26 września 2012r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Pszczewie kontrolę problemową w zakresie realizacji wybranych zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz zadań z zakresu ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” - zgodnie z *Programem kontroli* zatwierdzonym przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej LUW.

[Dowód: akta kontroli str.21-26]

Przed przystąpieniem do kontroli Zespół kontrolny złożył pisemne oświadczenia o braku okoliczności uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str.15-20]

Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług na rzecz klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie oraz ocena prawidłowości wydatkowania środków przekazanych z budżetu państwa.

Kontrola merytoryczna przeprowadzona była metodą losową i obejmowała dokumentację świadczeniobiorców w zakresie wybranych zadań własnych gminy

o charakterze obowiązkowym wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Kontrolą finansową objęto wszystkie dokumenty księgowo – finansowe, dotyczące realizacji działań związanych z doposażeniem punktów przygotowania lub wydawania posiłków, o których mowa w ustawie o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz dokumenty związane z przekazywaniem dotacji z gminy do OPS-u. Metodą losową skontrolowano przekazywane przez jednostkę informacje, dotyczące kwot wydatkowanych z dotacji na całe zadanie.

Okres objęty kontrolą: rok 2011

Ocenie poddano następujące zagadnienia:

1. Zasadność przyznawania pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.
2. Prawidłowość wykorzystania środków budżetu państwa przekazanych gminie w roku 2011 w rozdziale 85295 § 2030.

O rozpoczęciu kontroli powiadomiono podmiot kontrolowany pismem Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. z dnia 14 września 2012 r. znak PS-I.431.1.22.2012.ETom.

[Dowód: akta kontroli str.7-14]

W trakcie kontroli wyjaśnień udzielała Pani Ewa Łazarska – Kierownik jednostki.

Ustalenia z kontroli

1. *Zasadność przyznawania pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych*

Podstawą przyznania pomocy jest:

- Ustawa z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz.2259 z 2005r. z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. Nr 115, poz. 728 z 2008r.),

W toku kontroli przeanalizowano dokumentację 62 osób/rodzin, które roku 2011-2012 otrzymały pomoc w ramach Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Skontrolowano łącznie 94 decyzje administracyjne. Ustalono, iż OPS udziela pomocy w formie bezpłatnych posiłków dla dzieci, pomocy w formie zasiłków celowych przeznaczonych na zakup posiłku, żywności oraz pomocy w formie świadczenia rzeczowego.

Z nadesłanego przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej sprawozdania z przebiegu realizacji Programu w okresie I-XII/2011r. wynika, iż na realizację zadania wydatkowano łącznie 166 921 zł; w tym:

- środki własne 33 844 zł,
- dotacja 133 077 zł.

W ramach realizacji Programu pomocą objęto łącznie 323 osoby (w tym: 154 osoby z 72 rodzin skorzystały z pomocy w formie posiłku; 73 osobom decyzją administracyjną przyznano zasiłek celowy).

W kontrolowanym okresie wszystkie osoby/rodziny, które wnioskowały o przyznanie pomocy otrzymały stosowne wsparcie. Osoby, rodziny korzystające ze wsparcia spełniały ustawowe kryteria. Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str.27-54;55-72]

Na terenie gminy Pszczew znajdują się 2 placówki, w których dzieci i młodzież korzystają z pomocy w formie posiłków: Zespół Szkół w Pszczewie oraz Przedszkole Samorządowe. Ponadto Ośrodek pokrywa koszty żywienia dzieci i młodzieży korzystających z posiłków w placówkach oświatowych znajdujących się na terenie innych gmin: Międzychód, Międzyrzecz, Sulęcín, Skwierzyna, Gorzów Wlkp.

Realizacja Programu dożywiania w placówkach oświatowych znajdujących się na terenie gminy Pszczew odbywa się na mocy Porozumienia zawartego pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej reprezentowanym przez kierownika a Przedszkolem Samorządowym/ Zespołem Szkół reprezentowanym przez Dyrektora. Niniejsze Porozumienie określa m.in. rodzaj posiłku, wysokość dziennej stawki żywieniowej, sposób rozliczania miesięcznych kosztów dożywiania dzieci i młodzieży.

[Dowód: akta kontroli str.79-82; 105-120]

Dzieci do 7 roku życia korzystają z pomocy w formie całodziennego wyżywienia natomiast uczniowie szkół oraz osoby dorosłe z pełnego obiadu.

Od września 2011r. osoby dorosłe korzystają z gorących dwudaniowych posiłków przygotowywanych przez Zespół Szkół w Pszczewie a wydawanych w działającej przy parafii Świetlicy Środowiskowej Caritas - „Magdalena”. W roku 2011 z tej formy pomocy skorzystało 13 osób.

Na terenie gminy nie jest świadczona pomoc w postaci mleka, bułki /kanapki. Kierownik jednostki w roku 2011r. przeprowadził łącznie 4 kontrole punktów prowadzących dożywianie dzieci i młodzieży.

[Dowód: akta kontroli str.93-100]

Z danych zawartych w sprawozdaniu z realizacji Programu w roku 2011 wynika, iż z pomocy w formie gorących posiłków skorzystały 154 osoby (w tym 16 dzieci, bez konieczności przeprowadzenia wywiadu środowiskowego), co stanowi 47,7% rzeczywistej liczby osób objętych Programem.

Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str.35-36;39-40]

Zgodnie z zapisem art. 6a ustawy z dnia 29 grudnia 2005r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w szczególnie uzasadnionych przypadkach dzieciom, uczniom może być przyznana pomoc w formie posiłków *bez konieczności ustalenia sytuacji rodziny* w drodze wywiadu środowiskowego. Liczba

uczniów, którym przyznano pomoc nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. Z analizy dokumentacji – sprawozdanie za rok 2011- wynika, iż na terenie gminy Pszczew z tej formy pomocy w roku 2011 skorzystało łącznie 16 osób. Tą formą pomocy obejmowano głównie dzieci z rodzin, których miesięczny dochód przekraczał ustawowe kryterium dochodowe uprawniające do korzystania z pomocy. Z informacji kierownika wynika, iż w roku 2011 dwie osoby, otrzymały pomocy w oparciu o decyzję administracyjną. Miesięcznie tą formą pomocy obejmowano 6-11 osób, co stanowiło 7-10% ogólnej miesięcznej liczby dzieci dożywianych na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str.39-40;75-76]

W roku 2011 z *zasiłków celowych* skorzystało łącznie 71 rodzin (252 osoby) co stanowi 78 % rzeczywistej liczby osób objętych Programem. Z informacji złożonych przez kierownika Ośrodka wynika, iż pomoc w formie zasiłków celowych otrzymują rodziny w których występuje długotrwała choroba, niepełnosprawność, wielodzietność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Wysokość zasiłku celowego ustalana jest indywidualnie dla każdej rodziny i wynosi średnio 80 zł – 120 zł na osobę w rodzinie. W wyjątkowych sytuacjach wysokość zasiłku jest zwiększana.

[Dowód: akta kontroli str.33-34;55-72]

Stwierdzono, iż zadanie w zakresie liczby osób korzystających z pomocy w formie zasiłków celowych realizowane jest prawidłowo. Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

Analizie poddano również *sposób prowadzenia dokumentacji* osób/rodzin, korzystających ze świadczeń przyznawanych w ramach Programu. Ustalono, iż dokumentacja w powyższym zakresie nie jest prowadzona prawidłowo. W aktach sprawy brak jest adnotacji o pomocy przyznawanej z urzędu, na wniosek pracownika socjalnego (69% skontrolowanej dokumentacji).

Stwierdzono nieprawidłowości w realizacji zadania dotyczącego sposobu prowadzonej dokumentacji.

2. Prawidłowość wykorzystania środków budżetu państwa przekazanych gminie w roku 2011 w rozdziale 85295§2030

Na mocy art. 14 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” ustalono gminie wysokość dotacji na poziomie 141.600,- zł, z tego:

- na udzielenie pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych 127.600,- zł;
- na tworzenie, doposażenie punktów przygotowania lub wydawania posiłków 14.000,- zł.

Z przekazanych 14.000,- zł na doposażenie, jednostka wykorzystwała kwotę 14.000,- zł tj. 100% przekazanych środków. Wydatki dokonywane były na podstawie faktur VAT:

- faktura VAT 201/1/2011 na kwotę 1.299,00 zł;
- faktura VAT FSK1108/06280 na kwotę 7.704,77 zł;
- faktura VAT 511/GWL/2011 na kwotę 5.153,18 zł;
- faktura VAT 579/GWL/2011 na kwotę 2.486,08 zł;
- faktura VAT 684/GWL/2011 na kwotę 775,71 zł;
- faktura VAT 87/11 na kwotę 81,50 zł.

[Dowód: akta kontroli str.143-156]

Powyższe faktury zawierały razem 53 pozycje, każda z nich została sprawdzona pod kątem celowości zakupu. Wątpliwości kontrolującego wzbudziły pozycje nr: 3 i 4 na fakturze VAT FSK1108/06280 oraz pozycje nr: 2 i 3 na fakturze VAT 87/11. Ze złożonego przez kierownika jednostki protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, iż wskazane w w/w fakturach pozycje dotyczyły zakupu pojemników z pokrywami służących do przenoszenia potraw oraz chochli. Wyjaśnienia zostały przez kontrolującego przyjęte i uwzględnione. Nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str.157-158]

Przedłożone do kontroli faktury przeanalizowano również pod kątem ich opisu oraz realizacji zadań bieżących. Ustalono, iż faktury były opisane prawidłowo oraz wszystkie wydatki realizowane na ich podstawie stanowiły wydatki bieżące. Nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str.143-156]

Podczas kontroli zweryfikowano również dane księgowe jednostki w stosunku do informacji przekazywane przez jednostkę do LUW w monitoringu. Wszystkie wydatki dokonywane przez jednostkę z dotacji w roku 2011, w okresach: styczeń – marzec, styczeń – czerwiec, styczeń – wrzesień, w 100% były zgodne z informacjami przekazywanymi przez jednostkę w monitoringu. Nie stwierdzono uchybień, i nieprawidłowości w realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str.159-160]

Obszarem którym, również badano podczas kontroli były terminy przekazywania środków pochodzących z dotacji z Urzędu Gminy do OPS-u. Jako dokumenty źródłowe przyjęto dane księgowe LUW, potwierdzenia przelewów, dokumenty uznaniowe oraz informację OPS-u. Ustalono, iż w trzech przypadkach środki zostały przekazane w tym samym dniu, trzykrotnie również środki przekazano po sześciu dniach roboczych, jednokrotnie środki przekazywano po dwóch, pięciu i ośmiu dniach roboczych natomiast dwukrotnie środki przekazano odpowiednio po czterech i pięciu dniach roboczych. Podczas kontroli OPS przedłożył informację dotyczącą „dotacji przekazanej w roku 2011 w rozdziale 85295 par 2030 na realizację programu wieloletniego - Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Z powyższej informacji wynika iż kwota dotacji przekazanej z LUW do Urzędu Gminy jest zgodna z kwotą dotacji przekazanej z Urzędu Gminy do OPS-u.

Natomiast na podstawie dokumentów źródłowych stwierdzono, iż wysokość środków przekazywanych przez gminę jest wyższa niż podana w w/w informacji. Ze złożonego przez kierownika jednostki protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień wynika, iż dotacja na zadania własne przekazywana jest przez gminę w terminach i kwotach wnioskowanych przez OPS, bez rozdzielania jej na rozdziały i zadania. Powyższy sposób przekazywania przez Urząd Gminy środków na zadania własne utrudnia przyporządkowanie przekazywanych środków do poszczególnych zadań.

Jako uchybienie należy uznać przekazywanie przez Urząd Gminy dotacji w terminach dłuższych niż pięć dni roboczych.

[Dowód: akta kontroli str.161-214]

Podczas kontroli analizie poddano również liczbę dni od przekazania środków z LUW do zapłaty za doposażenie punktów przygotowania lub wydawania posiłków. W kontrolowanym okresie wszystkie płatności zostały zrealizowane do 30 dni od dnia przekazania środków. Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str.215-226]

W trakcie kontroli przyjęto również wyjaśnienie kierownika jednostki dotyczące sposobu rozliczania się OPS-u ze szkołami w przypadku nieobecności dziecka w szkole. Nie stwierdzono uchybień w realizacji zadania.

[Dowód: akta kontroli str.227-228]

WNIOSKI:

Nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w realizacji zadań pod względem:

1. Rozpatrywania wniosków w zakresie przyznawania pomocy w ramach programu dzieciom, młodzieży, osobom dorosłym.
2. Liczby osób korzystających z pomocy w formie gorących posiłków.
3. Liczby osób korzystających z pomocy w formie zasiłków celowych.
4. Liczby osób objętych pomocą bez konieczności przeprowadzania wywiadu środowiskowego i wydawania w tym zakresie decyzji administracyjnych.
5. Wydatkowania środków z dotacji, przekazanych gminie w rozdziale 85295 § 2030 na doposażenie punktów przygotowania lub wydawania posiłków.
6. Przekazywanych przez jednostkę informacji dotyczących kwot wydatkowanych z dotacji na całe zadanie w okresach: styczeń – marzec, styczeń – czerwiec, styczeń – wrzesień.
7. Terminów dokonywania płatności za doposażenie punktów przygotowania lub wydawania posiłków.

Stwierdzono uchybienia w zakresie:

1. Prowadzenia dokumentacji osób/rodzin, korzystających ze świadczeń przyznawanych w ramach Programu.
2. Terminów przekazywania środków pochodzących z dotacji z Urzędu Gminy do OPS-u.

Odpowiedzialność za uchybienia w kontrolowanym zakresie ponosi Kierownik Ośrodka.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do znajdującej się w Ośrodku Pomocy Społecznej książki kontroli – poz. Nr 4.

Pouczenie

Na podstawie § 16 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543 z 2005 r.) kierownik jednostki może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny odmowy. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika jednostki nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.

Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.

Pismenne zastrzeżenie do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia. Z przeprowadzonych dodatkowych czynności kontrolnych sporządza się protokół.

Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli. W razie nieuwzględniania zastrzeżeń, w całości lub części, zespół inspektorów zajmuje stanowisko na piśmie i przekazuje je do akceptacji Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 3 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Pszczewie, drugi – Wójtowi Gminy Pszczew, trzeci - pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wlkp.

Kontrolujący

.....
Ewelina Tomaszewska
Inspektor Wojewódzki

.....
Krzysztof Frisoli
Starszy Inspektor

.....
Tomasz Nowicki
Inspektor Wojewódzki

Gorzów Wlkp. 25-10-2012r.

Kierownik

.....
Ewa Łazarska

Pszczew 29-10-2012r.